

Årsrapport för avgiftsåret 2022

Lag om flygplatsavgifter

© Transportstyrelsen

Sjö och Luftfart
Enheten för hållbar utveckling

Rapporten finns tillgänglig på Transportstyrelsens webbplats www.transportstyrelsen.se

Dnr/Beteckning TSL 2021-5068
ISBN
Författare Sektionen för marknadstillsyn
Månad År September 2022

Eftertryck tillåts med angivande av källa.

Innehåll

INNEHÅLL	3
1 INLEDNING	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Syfte och frågeställningar	5
2 TRANSPORTSTYRELSENS UPPGIFTER.....	6
2.1 Offentliggörande av flygplatser	6
2.2 Konsultation avseende 2022 års avgifter	7
2.3 Beslut avseende för 2022 års avgifter	7
2.4 Prövning av avgiftsbeslut för år 2022	7
2.5 Stockholm Forum 2021.....	8

1 Inledning

Den här rapporten summerar Transportstyrelsens arbete inom ansvarsområdet flygplatsavgifter avseende avgiftsåret 2022.

1.1 Bakgrund

I augusti 2011 trädde lagen (2011:866) och den kompletterande förordningen (2011:867) om flygplatsavgifter i kraft. Den svenska lagstiftningen är implementeringen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/12/EG av den 12 mars 2009 om flygplatsavgifter.

Centralt i den svenska lagstiftningen är möjligheten för flygplatsanvändare och flygplatshavare att hänskjuta beslut om förändringar i flygplatsavgifter till Transportstyrelsen. I det fall flygplatshavare och flygplatsanvändare inte kan komma överens om förändringar i systemet för, eller nivån på flygplatsavgifter, kan lufttrummetts brukare hänskjuta beslut om detta till Transportstyrelsen. Transportstyrelsen har sedan att avgöra och fatta beslut. Transportstyrelsens beslut kan överklagas till förvaltningsdomstol.

Efter synpunkter från europeiska kommissionen fattade riksdagen beslut om att ändra lagen om flygplatsavgifter, förändringarna trädde i kraft den 1 december 2015. Ändringen ger Transportstyrelsen ett bredare ansvar och ett utökat mandat. Enligt den nya lagen ska Transportstyrelsen bedriva en kontinuerlig tillsyn över flygplatsavgifterna och inte enbart hantera de ärenden där beslut hänskjuts till myndigheten. Vidare ger lagen Transportstyrelsen möjlighet att utdöma vite i de fall myndigheten anser att flygplatshavaren inte följt de krav som anges i lagen.

Transportstyrelsen ska även årligen offentliggöra en rapport om den verksamhet som bedrivits med stöd av lag om flygplatsavgifter. Denna rapport beskriver arbetet under avgiftsåret 2022.

1.2 Syfte och frågeställningar

Enligt 2 § i förordningen om flygplatsavgifter ska Transportstyrelsen årligen offentliggöra en rapport om den verksamhet som bedrivits med stöd av lagen om flygplatsavgifter. Syftet med denna rapport är fullgöra den uppgiften.

2 Transportstyrelsens uppgifter

Enligt lagstiftningen om flygplatsavgifter har Transportstyrelsen fyra uppgifter:

1. Transportstyrelsen ska pröva ansökningar om att utse en sammanslutning av flygplatser till ett flygplatsnät (3 § i förordningen).
2. Transportstyrelsen ska offentliggöra vilka flygplatser som lagen omfattar (3 § i lagen).
3. Transportstyrelsen ska hantera och besluta i hänskjutna beslut om förändringar i systemet för eller nivån på flygplatsavgifter vid flygplatser som omfattas av lagen (18 § i lagen).
4. Transportstyrelsen ska utöva tillsyn över att bestämmelserna i denna lag och i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen följs (22 a §).

Därutöver ger förordningen Transportstyrelsen rätt att utfärda föreskrifter för verkställighet av lagen (4 § i förordningen).

Under det aktuella avgiftsåret 2022 har Transportstyrelsen bedrivit verksamhet som faller under punkterna 2, 3 och 4.

Lagen om flygplatsavgifter omfattar de flygplatser som har minst fem miljoner passagerarrörelser årligen. Transportstyrelsen bedömer att en flygplats ska omfattas av lagen om flygplatsavgifter först året efter att en flygplats under ett avslutat kalenderår har passerat gränsen om fem miljoner passagerare. Skälet till denna tolkning är att Transportstyrelsen grundar bedömningen på faktiskt trafikutfall och inte på prognostiserade trafikvolymmer. Tillgänglig statistik visar att Stockholm Arlanda passerade fem miljoner passagerarrörelser under år 2020.

2.1 Offentliggörande av flygplatser

Transportstyrelsen ska enligt 3§ lag om flygplatsavgifter offentliggöra vilka flygplatser som omfattas av lagen baserat på data från Eurostat. Genom den kraftiga trafikminskningen under Covid-pandemin är det bara Stockholm Arlanda som omfattas under avgiftsåret 2022. Detta finns beskrivet på Transportstyrelsens webbplats [Tillsyn av flygplatsavgifter - Transportstyrelsen](#).

2.2 Konsultation avseende 2022 års avgifter

I juni 2021 inledde Swedavia AB sin samrådsprocess för avgifter avseende år 2022. Under samrådsprocessen deltog Transportstyrelsen vid samrådsmöten som observatör.

Swedavia höll samrådsmöten under perioden juni – december. Vid mötena informerades det om Swedavia AB:s avgiftsmodell, avgiftsstruktur, incitamentsprogram och investeringsplaner. Mötena som behandlade investeringar organiserades nu enligt Swedavias nya struktur; regionala och internationella flygplatser. Efter respektive möte skickades minnesanteckningar ut till mötesdeltagarna. Eventuella kommentarer och frågor togs upp i samband med efterföljande möten. Vid samrådet föreslogs en oförändrad avgiftsnivå, något som representanter från flygbranschen ställde sig positiva till.

2.3 Beslut avseende för 2022 års avgifter

Den 29 oktober 2021 presenterade Swedavia sitt prisbeslut avseende 2022 års avgifter. Enligt beslutet skulle alla Swedavias individuella flygplats- och PRM avgifter förbi oförändrade inför 2022.

Beslutet innehöll även några förändringar gällande avgifter för marktjänster på Stockholm Arlanda, Göteborg Landvetter, Stockholm Bromma och Malmö, ett beslut om att fortsatt pausa riskdelningsmodellerna för trafik och investeringar, uppdateringar gällande WACC, justerade villkor för NDD (New destination discount) och PIB (passenger increase bonus) samt ett beslut om att fortsätta med det tillfälliga avgiftstaket för extra öppethållande och undantag från startavgifter för helt eldrivna luftfartyg.

2.4 Prövning av avgiftsbeslut för år 2022

Inför avgifterna 2022 introducerade Swedavia klimatdifferentierade avgifter enligt 6§ förordning om flygplatsavgifter. Med anledning av klimatdifferentieringen överklagade ett flygbolag Swedavias prisbeslut.

Efter prövning kom Transportstyrelsen fram till att med hänsyn till att Transportstyrelsen inte bedömer anser att Ryanair har visat att Swedavias avgiftsbeslut inte strider mot direktivet om flygplatsavgifter, lag om flygplatsavgifter eller EU-rättsliga grundprinciper bedömer Transportstyrelsen att avgiftsbeslutet kan tillåtas träda i kraft från och med det datum som anges i avgiftsbeslutet.

Transportstyrelsens fattade slutligt beslut den 18 mars 2022 om att Swedavias AB:s flygplatsavgifter relaterade till utsläpp av koldioxid vid Stockholm Arlanda flygplats får träda i kraft det datum som anges i avgiftsbeslutet. Transportstyrelsens beslut överklagades till förvaltningsrätten den 1 april 2022.

2.5 Stockholm Forum 2021

Stockholm Forum etablerades för att skapa förutsättningar för en bättre och tidig dialog mellan de flygplatser som faller under lag om flygplatsavgifter och de flygbolag som använder de aktuella flygplatserna.

Under året 2021 har det genomförts fem möten, 11 februari, 14 april, 22 juni, 21 september och 18 oktober. På samtliga dessa möten har Swedavia, International Air Transport Association (IATA), Transportföretagen, SAS och Transportstyrelsen deltagit. Värdskapet för mötena har cirkulerat mellan de deltagande organisationerna och en stående agendapunkt har varit att informera varandra om pågående arbete som direkt har att göra med, eller som angränsar till området flygplatsavgifter. Swedavia informerar branschen om vad som tagits upp på dessa möten i samband med avgiftskonsultationen.

